

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/1350

KARAR NO : 1983/209

olumsuz görev uyuşmazlığı, Uyuşmazlık Mahkemesince görevli yargı yeri belirlendikten sonra yeniden görevsizlik kararı verilmesi halinde bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığı hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Hüseyin Kaba ve arkadaşları

O L A Y : 21.5.1978 günü (Adana Yurtsever Devrimci Gençlik Derneğinin)

başkan ve üyeleri olan sanıkların yaptıkları Genel Kurul toplantısında (Bağımsız Kürdistan Halklara özgürlük, Dersim Kürtlerinin bağımsızlığı için savaş, Devrim şehitleri üzeri Ne zaman Kızıl Bayrak örtülecek) şeklinde slogan atıp dövizler sergileyerek halkı suç işlemeye tahrik ve tüzüğe aykırı davranarak Dernekler Yasası'nın muhalefet ettikleri ve kanunun yürürlükte olduğu eylemleri övdükleri ileri sürülerek TCK.nun 64., 125. maddeleriyle 311/1., 312/1., 1630 sayılı Dernek Yasası'nın 35/1. a-b. 2/a., 45/son., 62/2-3., 64/1. maddeleri ile cezalandırılmaları istemiyle, Adana C. Savcılığı'na hakkında kamu davası açılmıştır.

Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi: 20.2.1979 gününde, 1979/45-57 sayılı ile; suçun, Anayasa'nın tanıdığı temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemlerinden bulunduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Urfa İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 4.4.1979 gününde, 1979/184-63 sayılı ile; suçun, sıkıyönetim ilânından önce işlendiği ve şiddet eylemi niteliğinde olmadığı ve sıkıyönetim mahkemelerinde görülen bir dava iktisadî irtibatı bulunmadığı gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir.

Her iki mahkeme arasındaki görev uyuşmazlığı Uyuşmazlık Mahkemesi'ne intikah etmiş ve Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 15.12.1980 gününde, 1980/474-485 sayılı ile; suçun, Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı kararı'nın 4. maddesi kapsamına giren ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmasına, gerçi suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ise de, 1402 sayılı yasa'nın 2301 sayılı yasa ile değişikliği maddesinde belirtilen kural gereği, sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğunun açıkça anlaşılmasına göre davanın Askeri Yargı yerinde görülmesine karar verilmiştir.

.../...

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: 11.2.1981 gününde, 1981/609-134 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 16.12.1980 günlü, 1980/475-485 sayılı kararı ile Mahkememizce verilen görevsizlik kararının kaldırılarak dosyanın yeniden Mahkememiz'e gönderildiği, dava dosyasının incelenmesinden anlaşılmış olup, 1402 sayılı yasa'nın 2301 sayılı yasa ile değiştirilen 13. ve 15. maddelerine göre Sıkıyönetim Komutanlarına Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde bakılacak davalar yönünden mutlak bir yetki tanınmış olduğu ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi kararından sonra Sıkıyönetim Komutanlığı aracılığı ile değil doğrudan mahkememize gönderildiği gözetilerek komutanlığın görüşü sorulması üzerine mütalaa yazısı ile davaya mahkememizde bakılmasının uygun görülmemiş, Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesinde bakılmasının uygun görüldüğü bildirildiğinden bahisle görevsizlik kararı vermiş ve dava dosyası yeniden Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığında, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkin Yaşar Çiftçioğlu, Osman Kayacan ve Ergün Argon'un katılmaları ile yaptığı 9.5.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce olumsuz görev uyuşmazlığı 15.12.1980 günlü kararla bağlantıdan da bahisle kesin olarak çözümlenmiş bulunmasına göre, sıkıyönetim askeri mahkemesi görevsizlik kararının kaldırılması ve Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun görev konusu Uyuşmazlık Mahkemesi'nce evvelce çözüme bağlandığından, bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığı doğrultusundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Adli Yargı ile, Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi arasındaki olumsuz görev uyuşmazlığı Mahkememiz Ceza Bölümü'nün 15.12.1980 günlü, 1980/474-485 sayılı kararıyla 1402 sayılı yasa'nın 2301 sayılı yasa ile değişik 13/b maddesinde belirlenen kural gereği sıkıyönetim askeri mahkemesinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğunun anlaşılmasına göre, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği şeklinde görev konusu kesin olarak çözümlenmiştir.

Yargı mercilerinin olumsuz görev uyuşmazlıkları Uyuşmazlık Mahkemesince çözüme bağlandıktan sonra yargı mercilerinin bu karara uyması yasa buyruğudur.

Anayasa'nın 158., ve 2247 sayılı yasa'nın 1. maddesinde Adli, İdari ve Askeri Yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarının kesin olarak çözmeye yetkili bir yüksek mahkeme biçiminde yer alan hüküm Uyuşmazlık Mahkemesi kararının niteliğini ve b

layıcılığını simgelemektedir.

Ayrıca 2247 sayılı yasa'nın 28.maddesinde (İlgili yargı mercileri ile bütün makam,kuruluş ve kişiler mahkeme kararlarına uymak,geciktirmeksizin onları uygulamakla ödevlidirler) biçimindeki hüküm ile aynı yasanın 20.maddesindeki (daha önce Uyuşmazlık Mahkemesince yargı mercii belirtilmemiş olan bir davada,temyiz incelemesi yapan yüksek mahkeme,davaya bakan mahkemenin görevi dışında olduğu kanısına varırsa,incelediği kararı bozacak yerde incelemeyi erteleyerek görevli yargı merciinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaya karar verebilir) biçimindeki hükümlerde Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığını açıkca ortaya koymaktadır.Yüksek Mahkemeleri dahi bağlayan Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarını,onların yargısal denetimine bağlı olan ilgili yargı mercilerini ve bütün makam,kuruluş ve kişileri de bağlayacağı hususunda kuşkuya yer bulunmamaktadır.

Tetkik konusu olan dava dosyasında olduğu gibi görev uyuşmazlığının doğması halinde,bir suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara veya sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olup olmadığını belirlemek ve bu yolda anlaşmazlığı çözmek Anayasa'nın 158. ve 2248 sayılı yasa'nın 1.maddeleri gereği Uyuşmazlık Mahkemesinin görev ve yetki alanına girmektedir.

Açıklanan nedenlerle Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi ile Adana 2.Ağır Ceza Mahkemesi arasındaki olumsuz görev uyuşmazlığı,Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü kararı ile kesin olarak çözümlendiğinden göre,bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığı sonucuna varılmıştır.

SONUÇ : Adana 2.Ağır Ceza Mahkemesi ile Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Urfa İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi kararları arasında doğan olumsuz görev uyuşmazlığı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Ceza Bölümü'nün 15.12.1980 günlü;1980/474-485 sayılı kararı ile 1402 sayılı sıkıyönetim yasası'nın 13.maddesinde 2301 sayılı yasa ile yapılmış son değişiklikler de nazarı itibara alınarak ve bağlantı koşulunun mevcudiyeti kabul edilerek,davaya askeri yargı yerinde bakılması gerektiği şeklinde kesin olarak çözümlenip, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 4.4.1979 günlü,1979/184-63 sayılı görevsizlik kararı kaldırıldığına göre,bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına

...

.../...

9.5.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

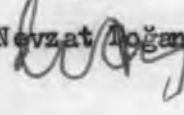
Başkan
Servet Tüzün

Üye
İsmail Oğuz

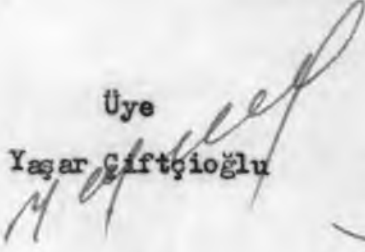
Üye
Nevzat Doğan

Üye
Ali Suat Erkoç

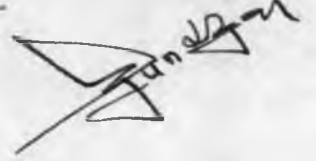
Üye
Yaşar Çiftçioğlu

Üye
Osman Kayacan

Üye
Ergun Argon

D/E